

อุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
OBSTACLES OF ENVIRONMENT ARRANGEMENT SHARE LEARNING SPACE
FOR STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENT AND STUDENTS WITH
INTELLECTUAL DISABILITIES

อารี ภาวสุทธิไพศิฐ^{1,*} และ นรณรงค์ ขาวเพชร²
Aree Pharvasutipaisit^{1,*} and Narong Chawphat²

¹วิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล

²โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

¹ Ratchasuda College, Mahodol University

² Prachin Buri School for the Deaf

Received: 23 December 2021

Accepted: 19 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อสังเคราะห์อุปสรรคและการแก้ไขอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องใช้ร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนเฉพาะความพิการที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 โรงเรียน คัดเลือกโดยใช้วิธียึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลักและวิธีสังเคราะห์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเครื่องมือที่ใช้คือ 1. แบบวิเคราะห์เอกสาร 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

อุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่คือความไม่เพียงพอของน้ำใช้ อาคารสถานที่และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กังวลเรื่องความปลอดภัยและความเหมาะสม และทุกโรงเรียนคิดว่ายังมีบางบริเวณที่ควรพัฒนาในเรื่องความ

* ผู้ประสานงาน: อารี ภาวสุทธิไพศิฐ

อีเมล: tg1532@hotmail.com

สะอาด อุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนคือเรื่องวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกัน ลักษณะเฉพาะของเด็กทั้ง 2 กลุ่มที่ต่างกัน และการบริหารจัดการให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน ตามลำดับ อุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้ในส่วนผู้สอนนั้นคือเรื่องการสื่อสาร ความไม่เพียงพอของความรู้และประสบการณ์ การเลือกดูแลเด็กและจำนวนของครูต่อนักเรียนไม่เหมาะสม และความแตกต่างทางความคิดและภาระงานของครูมีมาก ตามลำดับ ส่วนอุปสรรคที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนคือเรื่องลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน เรื่องภาวะอารมณ์และพฤติกรรมของผู้เรียนรายบุคคล และกระบวนการจัดการเรียนรู้ยังไม่มี ความชัดเจนและเหมาะสมตามลำดับ อุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านการบริหารคือเรื่องการขัดแย้งทางความคิด การสื่อสารภายในองค์กร และการมอบหมายภาระงานอื่นๆให้ครู

การแก้ไขอุปสรรคมีทั้งวิธีการแก้ไขที่เหมือนกันและที่แตกต่างตามบริบทของโรงเรียน และพบว่าผู้บริหาร ครู นักเรียนตลอดจนชุมชนภายนอกมีส่วนร่วมในการแก้ไข การแก้ไขอุปสรรคมีความแตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ บางอุปสรรคใช้วิธีการแก้ไขหลายวิธีในขณะเดียวกัน การแก้ไขอุปสรรคมีทั้งระดับนโยบายและระดับบุคคล รวมทั้งการป้องกันไว้ล่วงหน้าและ ณ ขณะที่อุปสรรคเกิดขึ้นแล้ว

คำสำคัญ: การปฏิบัติที่เป็นเลิศ, สภาพแวดล้อมการเรียนรู้, นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน, นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

Abstract

This research is to synthesize the obstacles and the resolving obstacles of environment arrangement that was set for learning in which students with hearing impairment and students with intellectual disabilities share together. The samples were four best practice Special Education Schools that provided basic education for students with hearing impairments who studied with students with intellectual disabilities. The samples were selected by using purposive sampling and sociometric techniques as well as using a qualitative research methodology with in-depth interviews. The research instruments were 1. a school document analysis form 2. an interview form 3. an observation data

form. The data was analyzed by content analysis method. The results were as follows:

The obstacles of the building environment were the insufficiency of water supply, buildings and computers, respectively. Most of the sample schools were concerned about the safety and suitability. Also, all schools had opinions that some areas should be developed in terms of cleanliness. The obstacles of the friend group environment were the different communication methods, the characteristics of the two groups of children were different and the management of children in both groups to interact with each other, respectively. The obstacles of learning management in the part of instructors were communication, insufficiency of knowledge and experiences, the choice of child care and the number of teachers per student was inappropriate, the different ideas and the teachers' workload, respectively. For the obstacles related to the learners were the different characteristics of the learners, emotions and behaviors of individual learners, the process of learning management were not clear and appropriate, respectively. The obstacles of the administrative environment were the conflicts of opinion, communication in organizations and the assignment of other tasks to teachers.

Resolving obstacles had both the same and different approaches depending on the school context. It was found that administrators, teachers, students, as well as outside communities participated in resolving obstacles. Resolving obstacles differed among each sample group based on roles, duties and responsibilities. Some obstacles had multiple solutions at the same time. Resolving obstacles at both the policy level and individual level including prevention and at the moment when obstacles arise.

Keywords: Best Practice, Learning Environment, Students with Hearing Impairments, Students with Intellectual Disabilities

บทนำ

สภาพแวดล้อมทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นล้วนมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกันมนุษย์ก็จะมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ในทางการศึกษาก็เช่นกัน นักการศึกษายอมรับและให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ดังนั้นถ้าเราจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นย่อมมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ สำหรับผู้เรียนที่มีความพิการนั้นประเทศไทยดำเนินการจัดการเรียนการสอนใน 2 ลักษณะคือ 1) การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม (Inclusive Education) และ 2) การจัดการศึกษาแบบแยกเฉพาะความพิการ (Exclusive Education) จากข้อมูลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่าโรงเรียนเฉพาะความพิการของไทยหลายโรงเรียนมีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการหลายประเภทเรียนรวมกันโดยจะจัดในลักษณะห้องเรียนที่แยกประเภทความพิการ มีการพัฒนาหลักสูตร การวัดผลประเมินผลแยกเฉพาะให้เหมาะสมกับประเภทความพิการและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน แต่จะมีการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาและการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบางอย่างร่วมกัน คำถามอันน่าสนใจที่ตามมาคือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในส่วนที่นักเรียนพิการหลายประเภทต้องใช้ร่วมกันนั้นควรจะเป็นอย่างไร เพราะเด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภทต้องการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การปรับหรือพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กแต่ละประเภทจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งองค์ความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีต่างๆ (Guney & Al, 2012) หรือแนวคิดเชิงปรัชญาการศึกษา แนวคิดด้านจิตวิทยา ด้านการสื่อสาร ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาและเออร์โกโนมิกส์ (ergonomics) (อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์, 2545) แต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพการณ์จริงก็เป็นสิ่งที่มีสำคัญ เพราะจะทำให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมนั้นดำเนินไปอย่างถูกต้องทิศทาง สอดคล้องกับบริบทและลักษณะของผู้เรียนแต่ละประเภท ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้เต็มที่ที่สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดีขึ้น บทความวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องใช้ร่วมกันตลอดจนแนวทางแก้ไขอุปสรรค

เหล่านั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้สำหรับผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเหล่านี้ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์เพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเฉพาะความพิการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สมกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 มาตราที่ 10 ที่ต้องการให้คนพิการไทยมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสังเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study Approach)

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนเฉพาะความพิการที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนรวมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 4 โรงเรียน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลักและวิธีการสุ่มคัดเลือกโดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และให้หน่วยงาน บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ และผู้วิจัยร่วมกันเสนอรายชื่อโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นกรอบในการพิจารณา และทำการคัดเลือกโรงเรียนที่มีความถี่ของการเสนอรายชื่อจากมากที่สุดตามลำดับลงมา 4 โรงเรียนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย โดยมีกลุ่มตัวอย่างบุคคลจากทั้ง 4 โรงเรียนทั้งหมด 84 คน คือผู้บริหารโรงเรียน 11 คน ครู 17 คน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 31 คน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย 1. แบบวิเคราะห์เอกสาร 2. แบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกต และ 3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยแยกเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์ครู และแบบสัมภาษณ์นักเรียน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และส่วนคำถามสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน โดยจุดเน้นของข้อคำถามจะแตกต่างกันในแต่ละสภาพแวดล้อมเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม และเครื่องมือการวิจัยเหล่านี้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

3. การเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก และตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลโดยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การสังเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
 ในส่วนของอุปสรรคเกี่ยวกับความไม่เพียงพอนั้นพบว่ามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของ 2 โรงเรียนในเรื่องความไม่เพียงพอของน้ำใช้ โดยโรงเรียนแห่งหนึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีภูมิประเทศเป็นพื้นที่สูง ส่วนโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งมีการวางระบบท่อประปาใหม่ ทำให้โรงเรียนมีปัญหา น้ำประปาไม่ไหลบ่อยครั้ง นอกจากนี้บางโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นที่ใช้งานของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ส่งผลให้อาคารสถานที่หรือจุดพักผ่อนหย่อนใจต่างๆมีไม่เพียงพอหรือมีขนาดเล็กกว่าความต้องการของผู้ใช้ บางโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการซ่อมแซมคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ สำหรับอุปสรรคเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยนั้นพบว่ามีกลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียนพบอุปสรรคคือต้นไม้หักโค่นและมียุงมาก เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นชำรุด เครื่องแต่งกายของนักเรียนสูญหาย การมีรั้วไม่ครบทุกด้าน การแบ่งพื้นที่ระหว่างบริเวณนอนและบริเวณเรียนยังไม่ชัดเจน และมีบางจุดลับตาคน และบางโรงเรียนมีเรื่องเด็กหนีออกจากโรงเรียนด้วย สำหรับอุปสรรคเรื่องความไม่สะอาดนั้นมีความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใน 3 โรงเรียนที่มองว่าห้องส้วมบางจุดนั้นไม่ค่อยสะอาดนักและส่งกลิ่นรบกวน และพบว่ามี 2 โรงเรียนมีปัญหาท่อน้ำอุดตันส่งผลให้เกิดน้ำขังและส่งกลิ่นรบกวนตามมา นอกจากนี้บางโรงเรียนระบุว่าโรงเรียนของตนเองมีอุจจาระนกเยอะ ทำให้เกิดความ

สกปรก และบางโรงเรียนเด็ก ๆ ที่พิเศษขย่ะไม่ถูกที่ และกลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียนระบุถึงความไม่เหมาะสมของอาคารสถานที่โดยบางโรงเรียนห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์วางระบบสายอินเตอร์เน็ตไว้ไม่เหมาะสมทำให้ยากต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอน บางโรงเรียนมองว่าห้องสมุดยังไม่เหมาะสม และบางโรงเรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่บางจุดอย่างเต็มที่ สำหรับเรื่องความไม่เหมาะสมของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในอาคาร หรือสถานที่นั้นๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียนระบุว่าหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดบางส่วนไม่เหมาะสมกับผู้ใช้และไม่ดึงดูดใจ และบางโรงเรียนระบุว่าเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นบางอย่างไม่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สำหรับการแก้ไขความไม่เพียงพอของน้ำใช้นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 โรงเรียนมีวิธีการแก้ไขที่เหมือนกันคือการกักเก็บน้ำและการขอความอนุเคราะห์น้ำจากภายนอกและบางโรงเรียนมีวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยการกำหนดเวลาเปิดปิดน้ำ สำหรับการแก้ไขเรื่องพื้นที่มีไม่เพียงพอ นั้นทำโดยไปใช้พื้นที่ของเครือข่ายภายนอก การเดินเรียน การเรียนตามฐานการเรียนรู้ การใช้ตึกเรียนหรือชั้นเรียนร่วมกัน สำหรับความไม่เพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นแก้ไขโดยการใช้ร่วมกัน สำหรับการแก้ไขอุปสรรคความไม่ปลอดภัยของทั้ง 3 โรงเรียนนั้นพบว่า การแก้ไขเรื่องเด็กหนีออกจากโรงเรียนนอกจากจะใช้มาตรการทั่วไปเช่นการใส่กุญแจ การติดกล้องวงจรปิดแล้วยังมอบหมายให้ครูเวลนอนนอนร่วมกับเด็กและคอยตรวจตามจุดเสี่ยงต่างๆ ช่วยซื้อขนมที่เด็กต้องการจากภายนอก ชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแล สำหรับการป้องกันการหักโค่นของต้นไม้ใช้วิธีการตัดกิ่งไม้ และการแก้ไขเกี่ยวกับขุยมะพร้าวที่ใช้การฉีดพ่นยากันยุง ใช้พัดลม มุ้งลวด ยาทา กันยุง และช่วยกันทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง สำหรับเรื่องเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นชำรุดและเครื่องแต่งกายของเด็กสูญหายนั้นแก้ไขโดยการปรับปรุงซ่อมแซม และให้ครูดูแลอย่างใกล้ชิด และขออนุมัติซื้อเสื้อผ้าให้เด็กๆ เพิ่ม ซื้อเครื่องซักผ้าให้แต่ละหอ และเด็กๆ จะคอยเฝ้าขณะที่เครื่องซักผ้ากำลังทำงานตลอดจนไม่นำเสื้อผ้าที่เสี่ยงต่อการถูกขโมยมาที่โรงเรียนและการหาซื้อเครื่องแต่งกายเอง สำหรับเรื่องจุดเสี่ยงที่ลืบทาคนและบริเวณที่ยังไม่มีการล้อมรั้วแก้ไขโดยการเตือนเด็กๆ ไม่ให้ไปยังพื้นที่เหล่านั้น การให้ครูเวรสอดส่องดูแล การติดกล้องวงจรปิดและการปรับอาคารเป็นบ้านพักบุคลากรเพื่อที่จะได้ช่วยดูแล สำหรับเรื่องความไม่คอยสะอาดนักและส่งกลิ่นรบกวนของบางบริเวณ พบว่าวิธีการแก้ไขที่โรงเรียนใช้เหมือนกันคือการให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้พบเห็นช่วยทำความสะอาด การติดตะแกรงกันนก และ 2 โรงเรียนมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรและเด็กๆ ในการ

รักษาความสะอาด สำหรับการแก้ไขที่น้ำอุดตันนั้นพบว่าโรงเรียนหนึ่งใช้วิธีการเจาะและต่อท่อออกนอกตัวอาคาร โรงเรียนอีกแห่งหนึ่งดัดใช้บริเวณดังกล่าว และใช้ลูก EM (Effective Microorganisms) สำหรับความไม่เหมาะสมของอาคารสถานที่นั้นแก้ไขโดยการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะของห้อง การแบ่งเขตพื้นที่ใช้งาน และให้ครูร่วมคิดเพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ และรับสมัครครูเพื่อที่จะเข้ามาสอนและใช้แหล่งเรียนรู้เหล่านี้ สำหรับเรื่องความไม่เหมาะสมของวัสดุ อุปกรณ์นั้นแก้ไขโดยการสอบถามความคิดเห็นของเด็กและครูเพื่อสั่งซื้อหนังสือที่ตรงใจ เหมาะสมกับลักษณะของผู้ใช้ และการมอบหมายให้ครูดูแลเด็ก ๆ ที่สนามเด็กเล่นอย่างใกล้ชิด

2. การสังเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน

จากการศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนว่าวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันคืออุปสรรคในการคบหาเป็นเพื่อนสนิทกันของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด ไม่สมบูรณ์ ลึกซึ้งเมื่อสื่อสารกัน สร้างความกังวลใจเมื่อต้องเรียนหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เด็กบางคนเลือกที่จะไม่ขอความช่วยเหลือ ไม่ตักเตือน ไม่สื่อสารกัน และบางครั้งยังเป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทกันด้วย นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียนระบุถึงอุปสรรคที่เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันในเรื่องของระดับสติปัญญาและวิธีการสื่อสาร ซึ่งแม้ว่าจะยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่าความแตกต่างกันในเรื่องเหล่านี้จะทำให้ถูกเอาเปรียบ ถูกรังแก หรือถูกกุ่มอำนาจการตัดสินใจเพราะยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีกหลายประการ แต่ในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาบางคนนั้นแม้เหตุการณ์ต่างๆเหล่านี้จะไม่ได้เกิดขึ้นกับตัวเอง แต่ก็เกิดขึ้นกับเพื่อนซึ่งมีความบกพร่องประเภทเดียวกับตน ส่งผลให้เกิดทัศนคติด้านลบต่อกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นอกจากนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาบางคนมีความจำ ความเข้าใจสิ่งต่างๆและการดูแลรักษาความสะอาดร่างกายไม่ดีนัก อาจสร้างทัศนคติด้านลบ ความยากลำบากในการพูดคุยกันในเรื่องที่ลึกซึ้ง หรือใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆไม่เท่ากัน ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคนเลือกที่จะคบหาเพื่อนสนิทประเภทเดียวกับตนมากกว่า นอกจากนี้ในโรงเรียนแห่งหนึ่งพบอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มมีโอกาสมิปฏิสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ เพราะเด็กทั้ง 2 กลุ่มจะทำกิจกรรมย่อยต่างๆในลักษณะที่แยกประเภทความพิการ ซึ่งเป็นการลดโอกาส

ในการมีปฏิสัมพันธ์การพูดคุยกัน หรือทำให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของเพื่อนอีกกลุ่มหนึ่ง

สำหรับการแก้ไขนั้นพบว่าเมื่อเด็กทั้ง 2 กลุ่มไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร เด็กๆ จะแก้ไขโดยใช้วิธีการสื่อสารแบบระบบรวม (Total Communication) และการขอความช่วยเหลือจากคนที่สามารถใช้ภาษามือได้ สำหรับเรื่องเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินบางคนที่เขาเปรียบหรือทำร้ายเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือบางครั้งก็เป็นกลุ่มที่ถูกอำนาจการตัดสินใจนั้น เด็กๆ แก้ไขโดยการแจ้งให้ครูทราบ สำหรับการแก้ไขในส่วนของโรงเรียนนั้นพบว่ามีกรมอบหมายให้ครูเวรสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิด การติดกล้องวงจรปิด และการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ สำหรับเรื่องเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาบางคนที่มีความจำ ความเข้าใจสิ่งต่างๆ และการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายที่ไม่ดีนัก เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแก้ไขโดยการอดทน ใจเย็น และการให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังพบว่าครูจะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทั้งสองกลุ่ม และให้ช่วยเหลือกัน แต่ก็ไม่บังคับในการคบหาเป็นเพื่อนกันของเด็ก สำหรับเรื่องการบริหารจัดการให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มมีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์นั้น โรงเรียนแก้ไขโดยให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มทำกิจกรรมย่อยต่างๆร่วมกันให้มากยิ่งขึ้น

3. การสังเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้

ในส่วนอุปสรรคที่เกี่ยวกับตัวผู้สอนนั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 โรงเรียนระบุว่าเป็นเรื่องการสื่อสาร โดยผู้สอนบางคนไม่ชำนาญในการใช้ภาษามือทำให้มีความยากลำบากในการสื่อสารการสอน นอกจากนี้ในกลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียนพบว่าผู้สอนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับตัวผู้เรียน เนื้อหา และกระบวนการจัดการเรียนการสอน เทคนิค และวิธีการสอนผู้เรียนทั้ง 2 ประเภทไม่เพียงพอ และในกลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียนพบอุปสรรคคือผู้สอนบางคนเลือกดูแลเฉพาะเด็กประเภทที่ตนเองสังกัดสอนอยู่เท่านั้น สำหรับเรื่องจำนวนของครูต่อนักเรียนไม่เหมาะสมนั้นพบใน 2 โรงเรียน โดยโรงเรียนแห่งหนึ่งอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ส่วนโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งนั้นในกลุ่มผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญหากครูบางท่านกลางงานจะส่งผลกระทบกับเรื่องของการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่าบางโรงเรียนมีอุปสรรคเกี่ยวกับความแตกต่างทางความคิดและภาระงานของครูมีมาก ส่งผลให้การขับเคลื่อนแนวคิด และการทำงานเป็นทีมไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนเหล่านี้

นอกจากนี้การที่ครูมีงานที่ต้องรับผิดชอบหลายประการนอกเหนือจากงานการเรียนการสอน ทำให้การจัดการเรียนรู้ทำได้ไม่เต็มที่นัก สำหรับอุปสรรคในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 โรงเรียนมีความคิดเห็นถึงความแตกต่างกันของผู้เรียนทั้ง 2 ประเภทคือ อุปสรรคอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เพราะเด็กทั้ง 2 ประเภทนี้มีวิธีการสื่อสารความเข้าใจ ความจำ ความสนใจ สมาธิในการเรียนรู้แตกต่างกัน เมื่อต้องมาเรียนรู้ด้วยกัน อาจทำให้การเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาบางคนเดินไปไม่ถึงเป้าหมาย หรือในกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจต้องเรียนซ้ำๆ ในหัวข้อเดิมหรืออาจจะขาดการรับรู้ข้อมูลที่ครูสอนในบางช่วงเพราะเพื่อนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสะกิดถามในส่วนที่ไม่เข้าใจ และในส่วนของตัวผู้สอนนั้นอาจทำให้ต้องใช้เวลาในการสอนมากขึ้น ต้องใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียนระบุถึงอุปสรรคที่เกี่ยวกับภาวะอารมณ์และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเด็กบางคนมีภาวะอารมณ์ที่อาจจะรบกวนเพื่อนร่วมชั้นเรียน และเด็กบางคนมีพฤติกรรมหนีเรียน นอกจากนี้บางโรงเรียนระบุถึงอุปสรรคที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ว่ายังไม่มีประสิทธิภาพชัดเจนและเหมาะสม

การแก้ไขอุปสรรคเรื่องการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนนั้นทำโดย 1) การใช้การสื่อสารแบบรวม (Total Communication) 2) การปฏิบัติให้ดู 3) การขอความช่วยเหลือจากคนที่สามารถใช้ภาษามือได้ 4) การหาความรู้เรื่องภาษามือจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และ 5) การข้ามการอธิบายในคำนั้นๆ แต่ปฏิบัติหรือทำให้เลย สำหรับการแก้ไขเรื่องความไม่เพียงพอของความรู้ และประสบการณ์ของผู้สอนนั้นพบว่าใช้วิธีการนิเทศ ให้คำแนะนำ การอบรม ตลอดจนมีการป้องกันการสูญเสียผู้สอนเหล่านี้เมื่อได้รับการพัฒนาจนมีความชำนาญแล้ว สำหรับการแก้ไขเรื่องการเลือกดูแลเด็กเฉพาะกลุ่มที่ตนเองสอนอยู่นั้นทำโดยให้คำแนะนำและให้โอกาสในการปรับตัว สำหรับเรื่องการมีความคิดที่แตกต่างกันของครูนั้นแก้ไขโดยดำเนินการในกลุ่มผู้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และเรื่องครูมีภาระงานหลายอย่างและจำนวนครูต่อนักเรียนไม่เหมาะสมนั้นแก้ไขโดยการให้พี่เลี้ยงเด็กเข้าไปช่วยเสริมและการมอบหมายรับผิดชอบนักเรียนในจำนวนที่มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการแก้ไขอุปสรรคที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนนั้นพบว่าการแก้ไขตั้งแต่จุดเริ่มต้นโดยการให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน นอกจากนี้ยังแก้ไขโดยผู้สอนจะทบทวนและใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละประเภท มีการปรับ

เนื้อหาหรือเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาใช้ประกอบ การปรับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพให้เหมาะสมกับลักษณะของเด็กแต่ละประเภท การให้เพื่อนช่วยเพื่อน การแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติเมื่อต้องเรียนร่วมกัน และการจัดการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มตามประเภทความบกพร่องสำหรับเรื่องภาวะอารมณ์และพฤติกรรมของผู้เรียนบางคนนั้นแก้ไขโดยการแยกเด็กออกมาจากสถานการณ์ที่คับข้องใจ และเรื่องเด็กหนีเรียนนั้นแก้ไขโดยการตามหาว่าเด็กไปอยู่ ณ จุดไหนและให้เด็กให้เหตุผลว่าเพราะอะไร สำหรับอุปสรรคเรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่ชัดเจนและเหมาะสมนั้นแก้ไขโดยการปรับกระบวนการดำเนินงานใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การสังเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขของสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

อุปสรรคแรกคือเรื่องความขัดแย้งทางความคิดโดยกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนหนึ่งมีความขัดแย้งทางความคิดกับชุมชนรอบๆโรงเรียนในเรื่องของอาณาเขตของโรงเรียนที่กินพื้นที่สาธารณะ สำหรับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งนั้นมีความขัดแย้งทางความคิดของบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งผลของความขัดแย้งนี้ทำให้บางงานเกิดความชะงัก หรือไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้ สำหรับอุปสรรคเรื่องต่อมาพบใน 2 โรงเรียนเป็นเรื่องการสื่อสารภายในองค์กร โดยโรงเรียนแห่งหนึ่งกลุ่มตัวอย่างบางท่านมีความคิดเห็นว่าเพื่อนร่วมงานมีการสื่อสารกันไม่มากนัก และโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งพบว่าบุคลากรบางคนเมื่อรับนโยบายแล้วมีการนำไปสื่อสารต่อแบบคลาดเคลื่อน นอกจากนี้ยังพบอุปสรรคที่เกี่ยวกับการมอบหมายภาระงานอื่นๆให้ครูใน 2 โรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการมอบหมายให้ครูมาทำหน้าที่ผู้บริหารนั้นจะกระทบกับการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ภาระงานอื่นๆที่ครูได้รับมอบหมายบางครั้งมีความยากในการปฏิบัติ เพราะไม่มีความรู้ในงานเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้บางครั้งการที่ครูต้องรับผิดชอบงานหลายงานทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการและการส่งมอบงานไม่เป็นไปตามแผน

สำหรับการแก้ไขเรื่องความขัดแย้งทางความคิดกับชุมชนนั้นใช้การทำทำความเข้าใจกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเรื่องความขัดแย้งทางความคิดของบุคลากรภายในโรงเรียนแก้ไขโดย

- 1) การให้คำแนะนำ จากนั้นให้เวลาบุคคลได้ทบทวนหรือเผชิญกับปัญหาต่างๆด้วยตนเอง แล้วจึงมาหาวิธีการต่างๆในการแก้ปัญหาด้วยกัน
- 2) การใช้สังคมมิติ
- 3) การใช้ระบบ ระเบียบ เข้มงวดขึ้น
- 4) การดำเนินงานในกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร

สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มครูจะแก้ไขโดยการให้สิทธิแก่หัวหน้างานในการตัดสินใจ

และการพูดคุยสร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน และการ “ปรอง” กับคนที่มีความคิดเห็นต่าง สำหรับเรื่องการสื่อสารภายในองค์กรนั้นแก้ไขโดยการหาข้อมูลที่ตนเองต้องการจากเพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ และการที่ผู้บริหารสื่อสารด้วยตนเอง สำหรับเรื่องการขาดประสิทธิภาพในการทำงานอื่นที่ได้รับมอบหมายนั้นแก้ไขโดยการให้ขวัญและกำลังใจ การให้คำแนะนำ และการมีพี่เลี้ยงในการทำงาน สำหรับการให้ครูมาทำหน้าที่ผู้บริหารนั้นแก้ไขโดยการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารและรอรับการบรรจุ และสำหรับเรื่องครูส่งงานไม่ทันตามกำหนดนั้นแก้ไขโดยการกำหนดเงื่อนไขเพื่อจูงใจให้ทำงานเสร็จภายในกำหนดเวลา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าอุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนคือเรื่องวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่ใช้ภาษามือ แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นใช้ภาษาพูด สอดคล้องกับ Sherman (1989 อ้างถึงใน จิตประภา ศรีอ่อน และ เจนจิรา เทศิม, 2548) ที่กล่าวว่าคนหูหนวกสามารถใช้ภาษามือสื่อสารกันได้ทุกเรื่อง โดยคนหูหนวกไม่ค่อยแลกเปลี่ยนความรู้สึกพิเศษที่มีความหมายกับคนที่มีการได้ยิน เพราะเชื่อว่าคนที่มีการได้ยินไม่เข้าใจความเป็นคนหูหนวก นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะเฉพาะของเด็กทั้ง 2 กลุ่มที่แตกต่างกันเป็นอุปสรรคหนึ่งของการคบหาเป็นเพื่อนกัน สอดคล้องกับ Kendel (1981 อ้างถึงใน วรพล ปุญญมัย, 2551) ที่ศึกษามิตรภาพระหว่างวัยรุ่น พบว่าเพื่อนของวัยรุ่นจะมาจากกลุ่มวัฒนธรรมเดียวกัน การเลือกคบเพื่อนเลือกตามความคล้ายคลึงกัน ในส่วนอุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านบริหาร นั้นพบว่ามีการสื่อสารภายในองค์กรแบบคลาดเคลื่อนซึ่งผู้บริหารแก้ไขโดยการลงไปพบและสื่อสารกับบุคลากรเหล่านั้นด้วยตนเอง สอดคล้องกับ Barnard (1938 อ้างถึงใน ทรงธรรม ชีระกุล, 2548) ที่กล่าวถึงหลักการสื่อสารในองค์กรที่มีประสิทธิภาพคือเส้นทางของการสื่อสารควรต้องสั้นและตรงประเด็น และสอดคล้องกับ นิตยา เงินประเสริฐศรี (2544 อ้างถึงใน ทรงธรรม ชีระกุล, 2548) ที่กล่าวถึงอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กรเรื่องหนึ่งคือการบิดเบือนการสื่อสาร นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนมีการแก้ไขความขัดแย้งทางความคิดของบุคลากรภายในโรงเรียนโดยใช้หลายวิธีร่วมกัน สอดคล้องกับจิตราพัชร ชัยรัตน์ศิริกุล และ ธาณี เกสทอง (2556) ที่ศึกษาการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าวิธีการจัดการความขัดแย้งไม่มีวิธีการใดที่จะดีที่สุด แต่ผู้บริหารต้องใช้หลายวิธีให้

เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม สำหรับอุปสรรคเกี่ยวกับการมอบหมายภาระงานอื่นๆ ให้ครูซึ่งกระทบกับการจัดการเรียนรู้นั้นสอดคล้องกับนภสร ต้นปัทมดิลก (2548) ที่ศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศพบว่าอุปสรรคหนึ่งคือบุคลากรไม่เพียงพอ โรงเรียนจึงต้องให้ครูรับผิดชอบงานสอนและรับผิดชอบงานฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนด้วย ซึ่งมีผลทำให้ครูไม่มีเวลาในการพัฒนาการสอน และทำสื่ออย่างเต็มตามศักยภาพ สำหรับอุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่นั้นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 โรงเรียนสะท้อนถึงบางจุดที่ควรได้รับการพัฒนาในเรื่องความสะอาดโดยเฉพาะห้องส้วม และบางโรงเรียนเด็กๆ ทั้งเศษขยะไม่ถูกที่ ซึ่งในการแก่นั้นกลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียนมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรและเด็กในการรักษาความสะอาดสอดคล้องกับนพพล สอนวิชา (2546) ที่ศึกษาพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล พบว่าหลังจากที่จัดทำโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยครูช่วยกันควบคุม ดูแล ปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงความสะอาดและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทำให้พื้นที่ห้องส้วมและที่ปัสสาวะมีความสะอาดเป็นที่พอใจ นอกจากนี้ทุกโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าอุปสรรคของสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนรู้คือเรื่องการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่ใช้ภาษามือในการสื่อสาร ซึ่งผู้สอนหรือผู้เรียนที่เป็นคนทั่วไปอาจมีความรู้ ความเข้าใจในภาษามือไม่มากนัก และโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอุปสรรคเรื่องความไม่เพียงพอของความรู้และประสบการณ์ของครู สอดคล้องกับศรีสุตา พัฒจันทร์ และคณะ (2562) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าผู้สอนมีปัญหาและข้อจำกัดคือขาดความเชี่ยวชาญด้านภาษามือ และส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาโดยตรง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุจินต์ สว่างศรี (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่าบุคลากรยังขาดความรู้และขาดจิตวิทยาในการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากนี้บางโรงเรียนมีอุปสรรคเรื่องภาระงานของครูมีมากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wanwichai (2011 อ้างถึงใน ศรีสุตา พัฒจันทร์, 2562) ที่พบว่าครูมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนทำให้การเตรียมสอนไม่เต็มที่เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทั้ง 2 กลุ่มควรส่งเสริมให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับเพื่อนต่างกลุ่ม เพราะพบว่าสาเหตุหนึ่งของการทะเลาะวิวาทกันของเด็กๆ มาจากการไม่รู้ภาษามือและไม่รู้ลักษณะเฉพาะของเพื่อนต่างกลุ่ม โดยอาจกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ชุมนุม หรือกิจกรรมตามความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษา

2. การวิจัยนี้ทำการศึกษาต่อกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 โรงเรียนและกำหนดขอบเขตของเนื้อหาคือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4 ด้าน ดังนั้นผู้ที่สนใจอาจนำข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ไปต่อยอดศึกษาเพิ่มเติมในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่นสภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หรือทำการศึกษาต่อกับโรงเรียนอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เห็นภาพของข้อมูลในมุมที่กว้างและครอบคลุมยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการเรียนรวมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิตประภา ศรีอ่อน และ เจนจิรา เทศทิม. (2548). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาวันหยุดของคนหูหนวกในกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**, 1(1), 13-20.
- จิตราพัชร ชัยรัตน์ศิริกุล และ ธาณี เกสทอง. (2556). การศึกษาการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. **วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ**, 3(5), 137-151.
- ทรงธรรม ชีระกุล. (2548). การสื่อสาร: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จขององค์กร. **วารสารปาริชาติ**, 18(1), 51-61.
- นภสร ต้นปัทมดิลก. (2548). การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ: **การศึกษาแบบข้ามกรณี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นวพล สอนวิชา. (2546). **การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรพล ปุณณมัย. (2551). **สุขภาพจิตและการเลือกคบเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีสุดา พัฒจันทร์, ประเสริฐ เรือนนระการ และ ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2562). สภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารวิทยาลัยราชสุตาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ**, 15(2), 47-61.
- สุจินต์ สว่างศรี. (2557). **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย**. **วารสารวิทยาลัยราชสุตาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ**, 10(13), 51-70.
- อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์. (2545). **สภาพแวดล้อมการเรียนรู้**. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2564, จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/ENEDU/article/view/5955/5590>
- Guney, A., & Al, S. (2012). Effective learning environments in relation to different learning theories. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 46, 2334-2338.